

BO

MAGASINET

NR.4 / 2015

Medlemsblad for
**MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**

Stortrives i flotte

Farstadplassen Borettslag s. 10

Bjørnebæråsen Borettslag: Enda mer attraktivt! s. 6 • Tema s. 13

På plass i Tiriltunga Borettslag s. 32 • Fokus på språk s. 36

Bredt utvalg, hurtig levering, gunstig pris

Bokjøkkenet har et stort utvalg av kvalitetsprodukter i flere stilarter. Gjennomført kvalitet er en forutsetning for at vi skal kunne sikre deg det beste resultatet. Våre luksus skuffer er garantert for en belastning opptil 25 kg.

BOkjøkken

Coop Extra Bygg Molde

Oscar Hanssens veg 2/4
6415 Molde

Tlf: 71 20 50 22

Epost: mailing@extra.coop.no

Åpent: 09.00-20.00 (09.00-18.00)

Gode råd, gode kjøp!

Malingsekspertene
finner du hos
MALIA

Benytt deg
av vår
MOBO-avtale!

MALIA
Gode råd - gode kjøp!

MALIA Gjenstad • Nøisomhedvegen 19 • Tlf 71 24 36 00
Åpent: Man-Fre 07.30-17 Tors 07.30-18 Lør 10-15
www.gjenstad.no • www.malia.no

REISTAD

CONTAINERUTLEIE

Tel. 71 21 18 85

Mob. 911 04 708 / 930 66 420

Gjennom vår avtale med MOBO, gir
vi MOBO medlemmer og borettslag
rabatt på våre fra før rimelige priser.

**NORGES
VINDUET**

www.norgesvinduet.no

- i takt med tiden...

Norgesvinduet Svenningdal AS
Industriveien 1 - 8680 Trofors
Tlf: 75 18 09 00 - Fax: 75 18 09 01

Norgesvinduet Bjørlo AS
Øyane 1 - 6770 Nordfjordeid
Tlf: 57 88 50 00 Fax: 57 88 50 01

Romsdalshalvøya
Interkommunale
Renovasjonsselskap IKS

TIBE

NYHET!

LAST NED APP FRA RIR

RIR lanserer nå en app for renovasjonstjenestene i kommunen. Denne kan settes til å varsle deg slik at du husker å sette ut dunken.

Trenger du hjelp eller har spørsmål vedrørende vår nye app?
Ta kontakt på tlf. 71 21 34 50

Sørg for nok kapasitet til alle i husstanden.

Med **Bredbånd 50** kan alle i familien strøme filmer og musikk, spille online, surfe, chatte, snappe, twitre og mye, mye mer. I tillegg får du alle T-We tjenestene som Start forfra, Ukesarkiv og TV-arkiv fra Canal Digital inkludert i abonnementet. Med T-We Box får du også tilgang til TV-kanalene og opptakene dine på iPad.

Oppgrader bredbåndet ditt på canaldigital.no

Leder

ROLF EIDSÆTER

Forkjøpsrett og boligspekulasjon

I slutten av oktober ble den første leiligheten i nye Symra Park Borettslag resolgt. Selgeren flyttet aldri inn i leiligheten, og mye kan derfor tyde på at leiligheten ble kjøpt for videresalg, og dermed på en spekulasjon på at prisene i dette attraktive borettslaget ville stige når det sto ferdig. Nå kan vi konstatere at salget av den første leiligheten i Symra Park Borettslag har satt prisrekord i Molde, og kvadratmeterprisen for den 88 m² store leiligheten ble kr 62.727. Selgeren sitter igjen med en bruttofortjeneste på 1,25 million kroner.

I MOBO har vi opplevd lite boligspekulasjon, det har vært et fenomen som har tilhørt de store byene. De siste årene har vi merket en litt større interesse for å kjøpe leiligheter i nyprosjekter, og selge disse leilighetene med en gang de har vært ferdigstilt, men det har ikke vært noe problem til nå. Er det greit at MOBO tillater dette? Svaret er sammensatt. I de fleste prosjekter sliter MOBO og andre utbyggere med å selge ut alle leilighetene. Da er det greit at noen tar sjansen på at leiligheter stiger i verdi når prosjektet er ferdigstilt, og dermed kjøper leilighet på spekulasjon. Men i tilfellet med Symra Park var det annerledes. Her var det ca 70 MOBO-medlemmer som meldte forkjøpsrett, og det var dermed kø for å kjøpe de 15 leilighetene i Symra Park. I slike tilfeller blir et mulig spekulasjonskjøp oppfattet som

negativt av de som ikke fikk kjøpe leilighet, og i verste fall kan dette sette hele ordningen med medlemskap og forkjøpsrett i miskreditt. Hele grunntanken i boligsamvirket og i borettslagsmodellen har vært at man skal kjøpe seg leilighet for å bo der selv. I 2015 ser vi at denne grunntanken er under press, og det kan føre til at MOBO må endre på spillereglene.

Styret i MOBO har fått orientering om den konkrete saken i Symra Park Borettslag, og de andre tilfellene der vi har sett at medlemskapet og forkjøpsretten har blitt brukt til spekulasjon. MOBO må vurdere om vi kan fortsette med dagens ordning der samme medlemskap kan benyttes til gjentatte ganger å skaffe seg nye leiligheter. I andre deler av landet har boligbyggelag løst dette på forskjellige måter med alt fra at medlemskapet blir satt i et års karantene når det er benyttet til å kjøpe en ny leilighet til permanent nullstilling av medlemskapet når det er benyttet til kjøp av ny leilighet. Minussiden med slike ordninger, er at det gjør medlemskapet i boligbyggelaget mindre attraktivt. Men MOBO kan heller ikke la medlemskapet bli et verktøy for boligspekulanter som bruker sin lange ansiennitet til å skaffe seg attraktive leiligheter som kan selges med høy fortjeneste. Det er mot grunntanken i boligbyggelaget, og vil på sikt virke ødeleggende for tilliten hos våre medlemmer.

Visste du at?

Det er oppstart for Solbakken 37.

Innhold

FASTE SPALTER

Tema	13
Jusspalten	16
Mattipset	18
Reisetipset	20
Kryssord & Sudoku	23
Tanker over kaffekoppen	24
Personlig økonomi	27

NYHETER

Attraktivt i Bjørnebæråsen	6
Ny Mobarn-barnehage	9
Stortrives i Farstadplassen	10
Oppstart for Solbakken 37	12
C-blokka innflyttet	29
På plass i Tiriltunga Borettslag	32
Barnehage-fokus på språk	36
Satsing på godt vedlikehold	38

Utlysning av forkjøpsrett til boliger i Sykkylven og Ålesund.

Forkjøpsrett til boliger i Jarnesodden, Ekornes Brygge, Stororen, Grønmyra og Sørenskriver Bullsgate borettslag, vil bli kunngjort på MOBOs hjemmeside – www.mobo.no. Annonsering i Sunnmørsposten vil utgå.

**MEDLEMSBLAD FOR
MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**
NR. 4, 2015

ANSVARLIG REDAKTØR

Direktør Rolf Eidsæter,
Møre og Romsdal Boligbyggelag

**MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**
Strandgata 5, 6415 Molde.
Tlf: 71 25 93 00

E-post: mobo@mobo.no
Hjemmeside: www.mobo.no
Forsidefoto: Espen A. Istad

**REDAKSJONELL PRODUKSJON
OG GRAFISK UTFORMING**
TIBE Reklamebyrå AS
Postadr.: Postboks 473, 6400 Molde

Tlf: 71 20 12 00
Fax: 71 20 12 01

E-post: bomagaset@tibe.no

**MEDARBEIDERE I
DETTE NUMMERET**
Evy Strømme, Ove Rødal,
Frøydis Ulvin.

UTGITT AV
BS Media AS
Postboks 452 Sentrum.
0104 Oslo

ANNONSER
MRmedia
Storgata 11, 6413 Molde
Tlf: 901 20 033
Fax: 71 21 06 82
Mail: post@mrmedia.no

TRYKK
Ålgård Offset, Ålgård

Det vakre tunet sommeren 2015.

Bjørnebæråsen Borettslag:
Enda mer attraktivt!

Mange borettslag er svært bevisst på godt vedlikehold og forskjønning av uteareal. Et av de flinkeste er idylliske Bjørnebæråsen Borettslag i Nordbyen.

FAKTA

BJØRNEBÆRÅSEN

BYGGEÅR

2002

BELIGGENHET

Høgnakken.

Borettslaget ligger ca 3 km. nord for Molde sentrum. Borettslaget er bygd rundt et tun, og har en skjermet og bilfri lekeplass.

HUSTYPE

De fleste boligene er store rekkehusleiligheter på ett-, to eller tre plan. Alle har veranda, liten hage eller uteplass rett utenfor leiligheten. Alle har garsje eller carport.

DYREHOLD

Det må innhentes skriftlig tillatelse fra styret for å holde dyr i borettslaget.

Deilig med en kopp kaffe på platten som er bygd midt i tunet i Bjørnebæråsen Borettslag selv om det er november, fastslår styreleder Magnus Tallaksen Reiestad.

Laget fikk i 2013 100.000 kroner fra MOBO-fondet til bomiljøtiltak utendørs, og det har gitt resultater!

Styreleder Magnus Tallaksen Reiestad (38) er meget fornøyd med hvordan omgivelsene rundt borettslaget nå framstår. Tunet i laget er oppgradert med platting, sitteplasser, beplantning og enda mer lekeutstyr. På nedsiden av laget, hvor det ikke var gjort noe siden laget ble ferdig i 2002, er skråningene fylt opp med jord, bark og beplantet.

FLINKE BEBOERE

– Til noe av arbeidet leide vi inn profesjonell hjelp. Men mye er gjort på dugnad, og beboerne har lagt ned en kjempejobb. Vi har flinke folk innen mange fagområder i egne rekker, sier Tallaksen, som selv er utdannet psykolog

og jobber ved Avdeling for voksenhabilitering ved Molde sjukehus. Han er ekte Molde-gutt, og studerte og jobbet i Australia sammen med kona Anna Godø, også fra Molde. Hun arbeider som fysioterapeut i byen. Sammen har de tre barn i barnehage- og skolealder.

– Vi hadde tenkt å være på Gullkysten i Australia noe lenger, men da det tredje barnet kom, ønsket vi å komme nærmere slekt og venner i Molde. Et viktig moment var den sosiale støtten og omsorgen vi får fra familien i en travel hverdag. Når vi først skulle flytte hjemover var verken Ålesund, Oslo eller Bergen aktuelt. Det var kun Molde for oss.

ELSKER NATUREN

Trebarnsfamilien har bodd i Bjørnebæråsen Borettslag siden januar 2013 og stortrives. I

▲ Dugnadsinnsatsen i 2014 var upåklagelig. Midlene fra MOBO-fondet ble blant annet brukt til å forskønne fronten mot vest med påfylling av bark og beplantning.

2014 ble Magnus valgt inn i styret, i vår ble han styreleder.

– Det var nok litt tilfeldig at vi landet på akkurat dette borettslaget. Men egentlig passet det perfekt. Vi ønsket utsikt, og den er fantastisk flott her oppe, og vi ville være nær naturen. Bare 50 meter unna ligger marka, og vi meget glad i å gå turer, ikke minst skiturer om vinteren. I tillegg får jeg se MFK live og ikke via PC i Australia! Leiligheten vi har kjøpt er romslig, med egne rom til alle barna, forteller Magnus. Han er også glad for at stua har peis, for ikke noe er som knitrende ved når det er kaldt ute.

– Like ved oss har vi fotballbane og et asfaltert område som kan brukes til ulike aktiviteter. Her er i tillegg en meget trafiksikker veg som egner seg utmerket til aking.

FLOTT FRONT MOT VEST

38-åringen synes oppgraderingen med midlene fra MOBO-fondet har vært meget vellykket. Han er spesielt fornøyd med at fronten ned mot byen er blitt meget fin. I den varme årstiden framstår området vakkert og blomsterrikt.

– Mesteparten av jobben er gjort under de årlige dugnadene, der praktisk talt alle har

bidratt. Riktignok har vi vært litt uheldig med været, men tross regn har beboerne vært meget engasjerte og entusiastiske.

På tunet er det nå enda bedre muligheter for at barn og voksne kan være sammen i et trygt og sosialt bomiljø. Mens de voksne kan sitte og prate sammen med en kopp kaffe på bord som er plassert på platten, er barna aktive på ulike måter, i sandkassa og med lekeapparatene. I området er det også tilrettelagt for sykling.

– Vi koser oss når vi er ute og har et godt forhold til alle naboene. Her slår vi alle av en prat når vi møtes. Det er mange barnefamilier i borettslaget, som består av 23 leiligheter. At det er mange unger her, merket vi ikke minst under Halloween-feiringen nylig da svært mange utkledd barn ringte på døra, sier styrelederen.

Ennå gjenstår litt arbeid før styrelederen kan slå fast at hele prosjektet er fullført. Men snart settes det sluttstrek for denne gang.

– Selv kommer vi til å bli boende her en god stund framover. Vi har i alle fall ingen planer om å flytte. Det er godt å være tilbake i barndomsbyen. ••

▲ Utsikten fra Bjørnebæråsen mot by, fjord og fjell er upåklagelig.

MOBO-fondet

2015:

- Bergsgjerdet Borettslag: lekeapparat i nytt uteområde.
- Kvam Terrasse Borettslag: sosiale aktiviteter knyttet opp mot aktivitetshuset.

2014:

- Løkenvegen Borettslag: bilder/ut-smykning av fellesganger.
- Vestbo I Borettslag: bilder/ut-smykning av fellesganger.
- Hatlelia Borettslag: sosiale arrangementer - håndarbeidsinstruktør og foredragsholdere til fellesarrangement.

2013:

- Bjørnebæråsen borettslag: bomiljøtiltak uteområdet.
- Hatlelia Borettslag: sosiale arrangementer - håndarbeidsinstruktør til fellesarrangement.

2012:

- Skrenten Borettslag: klatrestativ på nytt uteområde.
- Ekornes Brygge Borettslag: utsmykning i fellesganger.

2008:

- Opdølhaugen Borettslag: istandsetting av lokaler i tidligere tilfluktsrom.

2007:

- En sykkeløype sentralt plassert mellom 3 store borettslag på Kvam.
- Sollia og Farstadplassen borettslag: opprydding og forskjøning av en gammel husmannsplass.

Søknadsfristen til MOBO-fondet er 31. desember 2016. Søknadskjema finnes på MOBOs hjemmeside.

▲ Illustrasjon av barnehagen på Jendem sett fra nord. Tegnet av arkitektkontoret BBW.

Ny barnehage i 2017

Mobarns 11. barnehage, Mobarn Panorama i Averøy, er nettopp offisielt innviet. Går det som barnehagesjef Marie Løkvik håper, er barnehage nr. 12 klar for åpning på Jendem i Fræna i januar 2017. Barnehagen skal hete Mobarn Lyngen Barnehage.

✍ OVE RØDAL

– Jeg regner med at det i januar 2016 blir klart hvem som får anbudet på barnehagen, som bygges med fire avdelinger og med plass til 72 barn, sier Løkvik. Avdelingsingeniør Svein Ivar Bytingsvik blir prosjektleder, innleid fra MOBO.

Arkitekt Asbjørn Bua i Arkitektkontoret BBW har tegnet prosjektet i nært samarbeid med Mobarn.

– Vi opplevde at han raskt forstod hvilke type løsninger vi ønsket og har tegnet et bygg vi kan være stolte av.

Arkitektfirmaet har i samarbeid med Mobarn og MOBOs prosjektleder jobbet sammen med flere konsulenter om utarbeidelse av et detaljert konkurransegrunnlag. Det legges opp til

totalentreprise.

– Den nye barnehagen blir bygget på ett plan, med en personalføye i midten og to avdelinger på hver side. Det blir et stort atrium med gode lekeapparater og i tillegg et stort uteareal med mange aktivitetsmuligheter.

Løkvik opplyser at Fræna kommune har garantert tilskudd for de barna som blir tatt inn.

– Det er stor tilflytting i dette området og med det betydelig behov for barnehageplasser. Så gjenstår det å se om det er tilstrekkelig til at vi fra starten kan åpne alle fire avdelinger, sier hun.

Mobarn har fra før tre barnehager i Fræna; Mobarn Hauglia, Mobarn Dalelia og Mobarn Sylte og Malme. ••

Sidsel Rykhus – nytt styremedlem i MOBO:

Stortrives i Farstadplassen

Det var ikke som politiker Sidsel Rykhus (46) sa ja til å bli nytt medlem av MOBOs styre i vår. Det var hennes lange erfaring fra styrearbeid og gode opplevelser etter fem år i Farstadplassen Borettslag som gjorde at hun stilte seg positiv til å gjøre en innsats for boligbyggelaget.

✍️ OVE RØDAL

– Det var valgkomiteen som ringte meg og spurte om jeg kunne tenke meg å gå inn i styret. Jeg tror de ble litt overrasket over at jeg svarte ja med en gang, sier Rykhus med en smil. Hun ønsker å være et aktiv og engasjert medlem av styret.

ALT PÅ ETT PLAN

Mange kjenner Rykhus som framtrepende Ap-politiker i Molde. Etter høstens valg og en bred koalisjon har hun blitt varaordfører i 50 prosent stilling, ble valgt inn i fylkestinget og sitter i Utdanningsutvalget. Dette betyr at hun er fullt beskjeftiget, og ikke har tenkt å ta på seg mer tross flere tilbud om andre deltidsstillinger.

Bomagasinets treffer MOBOs nyvalgte styremedlem i nederste leilighet i ett av punkthusene i Farstadplassen Borettslag. I leiligheten på over 100 kvm. stortrives hun, sønnen på 15 og samboer Jon Aasen, kjent som fylkesordfører. Alt er på ett plan, og det kom godt med da hun i fjor brakk beinet og brukte kontorstolen til å komme seg rundt i boligen. Det gikk helt greit. Heis tar henne opp i øverste etasje.

– Det er et stille og rolig lag, med mest eldre mennesker. De aller fleste beboerne er par eller enslige, sier hun. – Jeg var medlem av MOBO da jeg var ute etter bolig der, men hadde ikke lang ansiennitet. Jeg var heldig som fikk denne boligen. I dag hadde det vært mye

vanskeligere, sier hun.

Det er et godt forhold mellom de to nabo-borettslagene Farstadplassen og Sollia. Jevnlige er det dugnader, det arrangeres felles frokosten og folk er flinke til å holde uteområdene ryddige og pene. Rykhus skryter ikke bare av naboene, men også av mannen, som både er en racer på kjøkkenet, noe vi merket under besøket, og flink til å gjøre en innsats ute.

DOVRE

Sidsel Rykhus kommer opprinnelig fra Dovre. I sin tid var bestefaren ordfører i kommunen, og faren var ihuga Ap-mann på hjemstedet Dombås. Selv tror Rykhus hun har arvet de politiske genene, men det var først under et møte med Jens Stoltenberg for ti år siden – i Molde – at hun ble politisk aktiv. Partiet trengte flere unge kvinner, og hun var på rett sted til rett tid.

Parallelt med en stigende politisk karriere er hun nå aktiv med å sy sammen gode vedtak i MOBO. Og sy kan hun! Mens venninnene dro til Oslo og Bergen på skole, reiste Rykhus til Molde for å gå tre år på teknisk fagskole. Senere fulgte både jobb på Roseby, Princess, Solhjell, Skeidar, Seilet og ROFI, i flere av jobbene som leder og regionsjef.

– Jeg fikk jobbe mye med faget på mange av stedene, men ikke med konfeksjon, siden de

fleste av fabrikkene, unntatt Wenaas, allerede var nedlagt i Romsdal.

STERKT ENGASJEMENT

Boligsamvirket og Arbeiderpartiet har felles historiske røtter, gjennom samvirkemodellen og oppbyggingen av boliger etter krigen. Men sterke personligheter fra ulike politiske partier i Molde var med å bygge opp MOBOs sterke posisjon helt fra slutten av 40-årene.

Et sterkt engasjement for at det skal være bolig for alle er drivkraften som medlem i MOBOs styre, og hun har et spesielt øye for de som sliter mest i dagens boligmarked; unge førstegangsetablerere. Det er en av grunnene til at Arbeiderpartiet har inne i sitt program at man skal samarbeide med MOBO om sosial boligbygging.

– Boligbyggelaget har et sterkt omdømme i byen og regionen. Det framstår på et meget god og seriøs måte i markedet. Det er ekstra gledelig å se hvordan de lykkes med prosjekter som mange unge får glede av. Utbyggingen i Elvegata 9 var en stor suksess og også et bevis på at det er mer lønnsomt å eie enn å leie.

– BRA DET IKKE BLE OBOS

Lenge så det ut til at MOBO skulle opphøre som selvstendig boligbyggelag og gå inn i OBOS, Slik ble det ikke, og Rykhus er selv

Jeg er meget imponert over hva de har fått til i Eikrem Panorama og Tiriltunga Borettslag.

SIDSEL RYKHUS

meget glad for at MOBO fortsetter som et lokalt lag.

– Jeg tror det er ekstra viktig for engasjementet å ha et lokalt eierskap, og der de som forvalter eiendommene og står for videre utbygging i regionen har den beste kunnskapen. Hva som kan skje i framtida vet ingen, men akkurat nå var dette en riktig beslutning. Mitt inntrykk er at MOBO har en organisasjon med sterke kvaliteter. De har full kontroll og Garanti Eiendomsmegling og Mobarn, med sine 11 medlemsorganiserte barnehager, er en kjemperessurs for boligbyggelaget.

Rykhhus understreker at MOBO bygger noe for alle.

– Jeg er meget imponert over hva de har fått til i Eikrem Panorama og Tiriltunga Borettslag. MOBO eier vel rundt 16 prosent av selskapet, men det framstår nesten som det er MOBOs prosjekt. Det viser hvor sterk posisjon boligbyggelaget og borettslagsformen har.

Farstadplassen er det største enkeltprosjektet siden Kringsjø Borettslag ble bygd. Hun tror likevel ikke at tiden med store utbygginger som Hatleliblokka og Skrenten kommer tilbake. Framtida ligger i en spredning av prosjektene, at de er mindre i størrelse, samtidig som det er stor variasjon på boligtypene.

– Farstadplassen, hvor vi bor, er et fantastisk flott prosjekt. Det har en neddempet form som gjør at man ikke føler at man bor i blokk, mer som en enebolig. Det har hatt en positiv effekt på hele området, både Hatlelia Borettslag og Sollia Borettslag.

TETT SAMARBEID

I Kristiansund har boligbyggelaget planer om en fornyet satsing på omsorgs- og seniorboliger. Noe lignende er ikke på trappene hos MOBO, men Rykhhus ser en slik satsing som en mulighet også i Molde. Samarbeidet mellom kommunen og MOBO har historisk vært meget tett, og fortsatt er samarbeid nært og godt. Det kan derfor komme en ny tid med omsorgsboliger, som er en god boform for folk

▲ Sidsel Rykhus er nytt medlem av MOBO-styret.

som er for friske for sjukeheim og som kan få hjemmehjelp og hjemmesjukepleie.

– MOBO har dessuten god erfaring med bygging og forvaltning av eldreboliger, sier Rykhhus.

LITE POLITISK PRAT HJEMME

På hjemmebane prøver samboerparet å unngå politikk.

– Vi har mye annet å snakke om. Men i valgkampen i høst og når spesielle saker dukker

opp, blir det litt diskusjon rundt bordet. Vi dyrker fritiden på en god måte. Vi er ofte på garden til Jon i Vanylven, eller på hytta hans like ved. Vi besøker også ofte mine foreldre på Dombås eller låner setra til min bror. Jon er veldig glad i å gå på ski og kjøre slalåm. Han kan gjerne gå til han «svelt i hjel», sier Rykhhus med et bredt smil. Paret er også meget glad i Moldemarka. Det var en av grunnene til at Rykhhus kjøpte boligen i Farstadplassen. Det er kort veg til flotte turer. ••

Prosjektleder Svein Ivar Byttingsvik bivåner rivingen av eneboligen i Solbakken 37 i begynnelsen av november.

Oppstart for Solbakken 37

Mange har ventet lenge på leilighet i det nye flotte terrassehus-prosjektet Solbakken 37. Nå har totalentreprenør Fræna Byggservice satt i gang sine underleverandører. Innflytting av de 17 leilighetene i borettslaget er beregnet til nyåret/vinteren 2018.

📷 OVE RØDAL

Riving av eneboligen på tomte nedenfor Solbakken Terrasse skjedde i starten av november og ble foretatt av AF Decom, som i sin tid hadde samme type oppdrag på Plassen. Nå har Romsdal Anlegg AS satt i gang et omfattende sprengningsarbeid på tomte.

– Dette arbeidet kommer til å fortsette utover vinteren. Vi regner med at selve betongarbeidet kan starte på senvinteren, sier MOBOs prosjektleder Svein Ivar Byttingsvik.

Byggingen krever mye etappevis tilfylling, herding og tørking og det er derfor beregnet ca. to års byggetid.

– Parallelt med at arbeidet med sprenging skjer, vil vi jobbe med detaljplanlegging og få all kommunal saksbehandling i orden før selve byggearbeidet starter.

Byttingsvik tror Solbakken blir et meget populært lag, med flott utsikt fra alle de seks boligetasjene. I underetasjen blir det gara-

sjeanlegg.

Ifølge megler Evy Strømme er 9 av de 17 leilighetene allerede solgt. Salget er jevnt fordelt på etasjene, og mange av kjøperne er voksne personer fra nærmiljøet. Det er et generasjonskifte på gang i området, og da velger noen å skifte fra enebolig til leilighet, med utsikt og kort veg til sentrum og marka.

Arkitekt for Solbakken 37 Borettslag er Arkitektkontoret BBW. ••

▲ Aktiv - Jeg liker å komme meg ut for å treffe folk. Da er det viktig at vi får heis, sier Jarle Olav Fiskum.

Måtte flytte om ikke det hadde kommet heis

– Om ikke vi hadde fått heis snart, hadde jeg nok flyttet. Da ville det blitt for vanskelig for meg å fortsette å bo i leiligheten min, sier Jarle Olav Fiskum.

✎ OLE BJØRN ULSNÆS

80-åringen bor i fjerde etasje i en boligblokk i Skien. Nå har borettslaget bestemt at det skal bygges heiser i alle oppgangene, og byggearbeidene starter om kort tid.

STØTTE FRA NAV

– Da jeg flyttet inn her for snart ti år siden, var

jeg mye sprekere, sier Fiskum. Da var det ikke noe problem å bo fire etasjer opp. Men jeg blir ikke yngre, så det var viktig for meg at vi besluttet å bygge heis nå.

Investeringen på ca. 20 millioner kroner for de 12 heisene i borettslaget dekkes inn via felleskostnadene og støtte fra Husbanken og NAV.

Åtte av beboerne i borettslaget har bevegelssproblemer og krav på støtte til hjelp som f. eks. trappeheis. Det utløste en støtte på 1,6 millioner kroner fra NAV. Husbanken bidro med 45 prosent av prosjektkostnadene, så utbyggingen fører kun til en liten økning i fellesutgiftene.

– Den støtten jeg hadde krav på, gikk i stedet inn i totalprosjektet og kommer på den måten

alle beboerne til gode. Det synes jeg er en veldig god løsning, sier Fiskum. Det er flere eldre i borettslaget, og før eller siden kommer de i en situasjon der de er avhengig av heis.

AKTIV

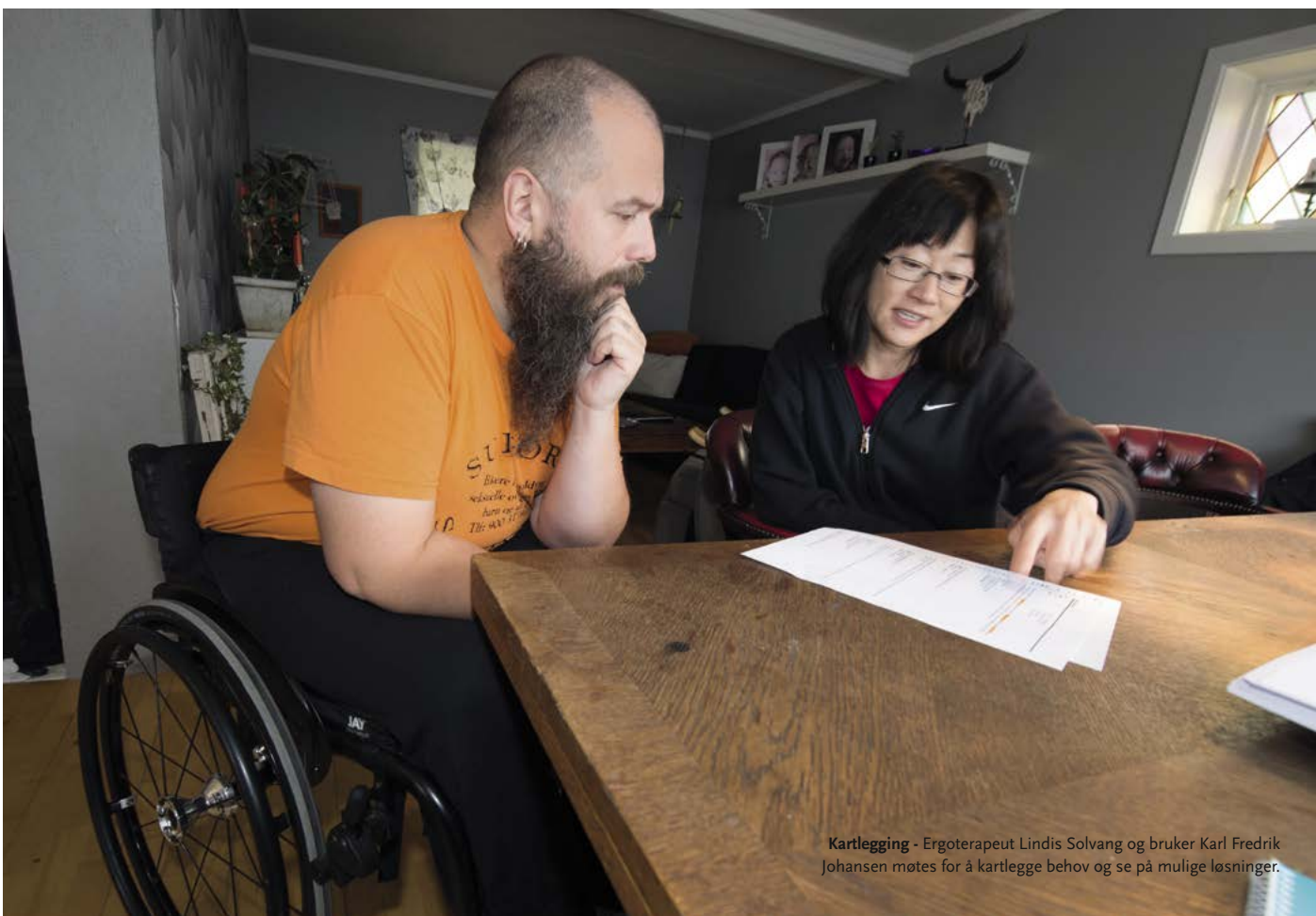
– Vi lever lenger i vår tid. Det er en kjensgjerning, og jeg ønsker selvfølgelig å bo hjemme så lenge som mulig. Det framstår ikke som attraktivt å leve på en institusjon, sier Fiskum. 80-åringen klarer seg uten hjemmehjelp og er aktiv i foreningslivet.

– Jeg bor aleine, så jeg må ut for å treffe folk. Det er viktig å delta på noe og å være aktiv. Og jeg må i butikken for å handle. Da er det viktig for meg at det kommer heis i blokken så jeg slipper alle trappene opp og ned fra fjerde etasje. ••

TEMA: BO Lenger i boligen

Ut på tur - Sykkelforsatsen til rullestolen gjør at Karl Fredrik Johansen kan komme seg ut på tur sammen med ungene.

Kartlegging - Ergoterapeut Lindis Solvang og bruker Karl Fredrik Johansen møtes for å kartlegge behov og se på mulige løsninger.

– Nå har jeg mulighet til å være pappa igjen

– Etter at jeg fikk elektrisk rullestol og noen andre hjelpemidler, har jeg kunnet være pappa for guttene mine igjen. Det er det viktigste for meg, sier Karl Fredrik Johansen.

✍ OLE BJØRN ULSNÆS

42-åringen er bevegelseshemmet. Han har god hjelp av ergoterapeut Lindis Solvang i Skien kommune og Hjelpemiddelsentralen til å finne løsninger og hjelpemidler som gjør at hverdagen enklest mulig.

NATURLIG Å DELTA

– Den elektriske rullestolen gjorde at jeg kunne være ute og leke med ungene mine igjen. Jeg kunne dra dem på akebrett rundt på plenen. Det er selvfølgelig veldig viktig, sier 42-åringen.

– Tidligere var det ofte slik at familien sa «ha det, pappa» og så dro de ut på fritidsaktiviteter uten meg. Det var på en måte blitt naturlig at jeg ikke deltok. Både ungene og jeg syntes at det var leit.

Karl Fredrik har fått flere hjelpemidler som gjør at han kan delta i familieaktivitetene på en helt ny måte. En sykkelersats til den manuelle rullestolen åpner for turer – både langs veien og ut i naturen. Den tar seg fram på turstier og elektrisk hjelpemotor sørger for god rekkevidde.

HVA ER MULIG

– Jeg ble kjent med Karl Fredrik for ett år siden, forteller ergoterapeut Lindis. – Samarbeidet begynte med å finne ut hva som var viktig for brukeren å få hjelp til. Vi gikk gjennom dagene hans og så på hva som var problematisk og hva som var mulig.

– Det er ikke tvil om at jeg trengte hjelp i den prosessen. – Jeg syntes ikke det var så greit å ha slike behov. Jeg så på det som et nederlag, og ville prøve å få ting til å fungere selv. Men det gjorde det jo ikke.

Et kraftig påtrykk fra kona var viktig i prosessen.

– Ja, noen ganger ligger det mer kjærlighet i en rett høyre enn i en god klem, fastslår Karl Fredrik. – Det har ikke bare vært viktig for meg å kunne delta mer på ungenes aktiviteter. Det har også vært viktig for guttene å ha med seg pappa.

► Bad - Her må det inn en bredere dør og vi må også gjøre noen endringer på selve badet, sier ergoterapeut Lindis Solvang.

KARTLEGGING

Kartleggingsarbeidet førte til at Karl Fredrik bl.a. fikk elektrisk rullestol, en seng som gjorde det lettere å komme seg opp uten hjelp, hjelpemidler på badet og en arbeidsstol.

– Vi jobber videre, forklarer ergoterapeuten. – Kartleggingen slutter aldri, og vi finner nye løsninger. Noen hjelpemidler søker vi om å få fra NAV og andre løsninger finner Karl Fredrik selv. Nå har vi fokus på å tilrettelegge bad og toalett, og så skal det settes inn trappeheis i huset.

Lindis presiserer at hjelpemidler for funksjonshemmede ikke er noe som er «kjekt å ha». Dette er hjelpemidler som er nødvendige og som brukes for å forenkle livet til brukerne.

– Utstyret testes ut hos Hjelpemiddelsentralen før det kommer hjem til brukerne. Det er ingen vits i å ha ting som ikke fungerer. Vi tenker også på andre familiedømmer når vi kartlegger behovet. Det kan f.eks. være viktig å unngå situasjoner med gjentatte tunge løft.

– Jeg kan gå noe selv, men hjelpemidlene er viktig fordi jeg kan bruke energi på å være pappa om jeg ikke sliter meg ut på å bevege meg. Jeg er overrasket over hvor mye som finnes, og hvor mye som er mulig om en bare ser muligheten, avrunder Karl Fredrik. ••

Tilpasning av boligen

Mange eldre ønsker å bo i sin egen bolig så lenge som mulig. Dette er ønskelig også ut i fra samfunnsøkonomiske hensyn i et samfunn med stadig flere eldre.

I denne forbindelse er det ofte behov for en nærmere tilpasning av boligen og fellesarealene i boligselskapet. (Boligselskapet benyttes her som en felles betegnelse på borettslag og eierseksjons-sameier).

Inne i sin egen leilighet kan den enkelte andelseier eller seksjonseier iverksette tiltak på egen hånd. Dette vurderes som et vanlig tiltak på linje med oppussing av egen bolig, og eieren har ganske stor frihet. Dette kan foretas så lenge det ikke griper inn i bærende konstruksjoner eller i fasaden i boligselskapet. Ved store innvendige ombygginger i leiligheten bør man kontakte styret og undersøke om noen deler av arbeidene er søknadspliktige til styret.

På fellesareal i boligsameie kan den enkelte beboer i utgangspunktet ikke foreta seg noe uten styrets samtykke. Dette gjelder også tiltak for tilpasning for beboere med nedsatt funksjonsevne.

Men det finnes både i eierseksjonsloven og borettslagsloven spesialregler som regulerer tiltak som er nødvendige for å sikre tilpasning for brukere med nedsatt funksjonsevne. Den enkelte beboer må fortsatt søke styret om tillatelse, men samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Det er særlig tiltak som skal sikre bevegelseshemmede mulighet til å kunne bruke sin egen bolig det er tenkt på. Bestemmelsen gjelder både tiltak for andelseier selv og for andre som bor i boligen. Det kan typisk være etablering av HC-parkeringsplass, rullestolrampe, trappeheis etc.

Bestemmelsene gjelder tiltak som søkeren iverksetter og bekoster selv. Bestemmelsen gir ikke søkeren noen rett til å kreve at boligselskapet iverksetter og bekoster tiltak for å tilpasse til søkerens situasjon. Etter at tiltaket er utført er søkeren eier av tiltaket og må selv besørge vedlikeholdet av det. Det kan imidlertid inngås avtale med boligselskapet om at de tar med tiltaket i sitt vedlikehold av eiendommen ellers, men at søkeren faktureres særskilt for kostnadene.

I mange tilfeller vil kostnadene til denne typen tiltak være dekket, og noen ganger også utført, av

det offentlige. Dette har imidlertid ingen betydning for styrets vurdering av saken.

Søkeren er også ansvarlig for at eventuelt nødvendige offentlige tillatelser foreligger før tiltaket utføres.

Lovreglene krever at tiltaket skal være nødvendig for å sikre tilpasning for brukeren. I dette ligger at dersom tiltaket etter en konkret vurdering ikke finnes nødvendig eller problemene kan løses på en annen måte som innebærer et mindre tiltak på fellesarealene, så må søkeren tåle styrets avslag.

Styret kan bare nekte dersom det foreligger en saklig grunn. Det vil være en konkret vurdering som styret må foreta i hvert enkelt tilfelle. Styret må i sin vurdering veie hensynet til søkeren opp mot hensynet til de øvrige beboere og bygningsmassen. Dersom søkeren ikke vil dekke kostnadene selv, eller ikke får nødvendige offentlige tillatelser, så vil dette være saklige grunner til å nekte.

Boligselskapet kan også iverksette tiltak som bedrer bokvaliteten for alle beboere. Etterinstallering av heis er et typisk eksempel på dette. Bedre belysning i fellesarealer og montering av rekkverk er eksempler på mindre tiltak som mange kan ha nytte av, og som styret kan iverksette.

Slike tiltak må vurderes som alle andre tiltak i boligselskapets regi. Nye store tiltak må vedtas på generalforsamlingen/sameiermøtet med 2/3 flertall. Kostnadene må som regel fordeles på dem som får nytte av tiltaket, og det er da snakk om den objektive nytten, det vil si om boligeieren objektivt sett har nytte av tiltaket. En heis vil for eksempel de fleste i et bygg ha glede av og benytte, selv om de ikke har nedsatt funksjonsevne.

LINE C. B. BJERKEK
ADVOKATFULLMEKTIG, NBBL

— Lag den selv —

Ditt livs beste julekake

Siv Svolsbru hjelper deg med å finne tilbake julekakesmaken du trodde var forsvunnet.

✍ SIRI KROHN FAGERVOLL 📷 OLE BJØRN ULSNÆS

Når du serverer Sivs julekake, er den største risikoen at alt forsvinner på en-to-tre. Så det eneste du kan komme til å angre på, er at du ikke bakte flere med en gang.

– Hemmeligheten med å få fram de gode smakene i julekaka er å bruke gamle kornsorter, kald væske med langtidsheving og å riste hasselnøttene i ovnen, sier bakeren. Hun deler mer enn gjerne sine baketriks.

TRIKS OG SMAKER ALLE VIL HA

For tre år siden ble Siv Svolsbru offer for egen suksess da hun åpnet bakeriet «Rent Mel i Posen».

– Alt var planlagt i detalj med hyller fulle av brød, scones og andre velduftende bakervarer, minnes hun. Det eneste jeg ikke var forberedt på, var køen av folk.

Hun fikk raskt oppleve i praksis hva det vil si når alt «selger som varmt hvetebrød». Den dagen var det flere som bare fikk stimulert luktesansen med duften av nybakt.

GJENSKAP BARNDOMMENS SMAKSMINNER

Mormors grovbrød er grunnsteinen og star-

ten på Sivs håndverksbedrift med renommé i bakerbransjen. For åtte år siden begynte hun å bake mormors grovbrød fordi hun ville gjenskape de gode smakene hun husket fra barndommens besøk på Bøle. Siv begynte å leke med oppskriftene.

– Mormors brød har blitt til 20-30 forskjellige varianter, og jeg baker fortsatt i mormors brødfomer, sier den lidenskapelige bakeren. Hun legger hele sitt hjerte inn i bakervarene. Det merkes på smaken og på bunnlinja. Alle vil ha.

Kokken:

Siv Svolsbru

Bakeren med det store hjertet!

— Oppskrift —

Den saftigste og mest smakfulle julekake.

Siv Svolsbru anbefaler å bake med gamle kornsorter. Det gir en annen struktur, næring og smak, og så holder kaken seg saftig mye lenger, forteller bakeren. Hun putter også litt rug i for smak og saftighet. Gamle kornsorter får du tak i hos de fleste dagligvareforretninger.

Du trenger:

- ♦ 900 g siktet landhvet
- ♦ 100 g svedjerug
- ♦ 150 g hasselnøtter
- ♦ 7 dl helmelk
- ♦ 25 g gjær
- ♦ 1 egg
- ♦ 1 ts salt
- ♦ 200 g sukker
- ♦ 1 ss kardemomme
- ♦ 2 ss ekstra råørsukker

Slik gjør du:

1. Løs opp gjær i kald melk og tilsett rosiner. La det stå og trekke i 10 minutter. Imens rister du hasselnøttene i ovnen, ca. 10 minutter.
2. Ha alt opp i en stor kjele. Tilsett egg, sukker, kardemomme og salt. Bland så inn melet og hasselnøttene og elt deigen, ca. 5 minutter. Sett til heving 2-3 timer.
3. Del deigen i 4 og form til runde brød. Dypp toppen av kakene i sukker, det gir en god «crunch». Sett på stekebrett til etterheving i ca. 1 time.
4. Bakes på 190 grader i 30-35 minutter.

Siv tipser!

Hvordan får du en 2 dager gammel julekake til å bli som ny?

Skjær den i skiver og putt den i brødristeren. Server straks, varm og smakfull. Eller lag en nydelig gammel og tradisjonsrik dessert.

Brøduppuding

Skjær julekaken i 8-10 skiver, smør skivene og legg i ildfast form som er smurt med smør. Pisk 2 egg, 2 eggeplommer, 2 ½ dl melk, 2 ½ dl fløte, frøene fra en vaniljestang og 100 gram sukker. Hell det over brødet. Rasp gjerne litt sitron- eller appelsinskall på toppen. Bakes på ca. 130 grader i 20-30 minutter.

Julemarkedet ligger på Altmarkt i Dresden. Midt på plassen står verdens høyeste erzgebirgske trappepyramide, 14.62 m. høy.

Førjulstid med julestri?

Eller en lykkelig ventetid?

Uansett, hvis du ønsker å komme i julestemning litt på forhånd og kanskje også handle inn de siste julegavene, kan et julemarked være en hyggelig opplevelse.

✍️ MYRIAM H. BJERKELI

Det arrangeres tusenvis av julemarkeder i Europa den siste måneden før jul, og noen av de absolutte fineste finner du i Tyskland. Markedet i Kiel er kanskje det som nordmenn

flest har besøkt, enkelt tilgjengelig som det er, kun en Colorline-overfart fra Oslo. Men vil du oppleve mange markeder på bare en helg, da bør du reise til en annen av nordmenns tyske favoritter, nemlig Berlin. Spredt utover og rundt byen finner du cirka seksti julemarkeder. Og bare et par timers busstur utenfor Berlin, finner du det antagelig flotteste julemarkedet av dem alle. Dresden Striezelmarkt, et av Tysklands eldste og største.

OPPRINNELIG ET KJØTTMARKED

Navnet «Striezelmarkt» kommer fra rullekaken Dresdner Christstollen som ble kalt Strutzel eller Striezel, og markedet ble opprinnelig startet som et kjøttmarked på 1400-tallet. Det

varte den gangen kun i en eneste dag, men på 1600-tallet tiltrakk markedet seg stadig flere håndverkere og handelsfolk fra områdene omkring og på 1700-tallet ble derfor markedstiden forlenget. Snart var Striezelmarkt et av de mest populære tyske julemarkeder.

Fra 2004 har åpningen av Striezelmarkt skjedd under en økumenisk gudstjeneste i Dresdner Kreuzkirche. Når du går inn porten til Dresdner Striezelmarkt, går du også inn under verdens største erzgebirgske lysestake, som er hele 13,5 meter bred og mer enn fem meter høy. Innenfor finner du julepyntede boder, der selgere og kunstnere tilbyr blant annet håndverk, kaker og annet som hører julen til. Det dufter av julebakst, gløgg og regionale godsaker, det

FAKTA

DRESDEN STRIEZELMARKT

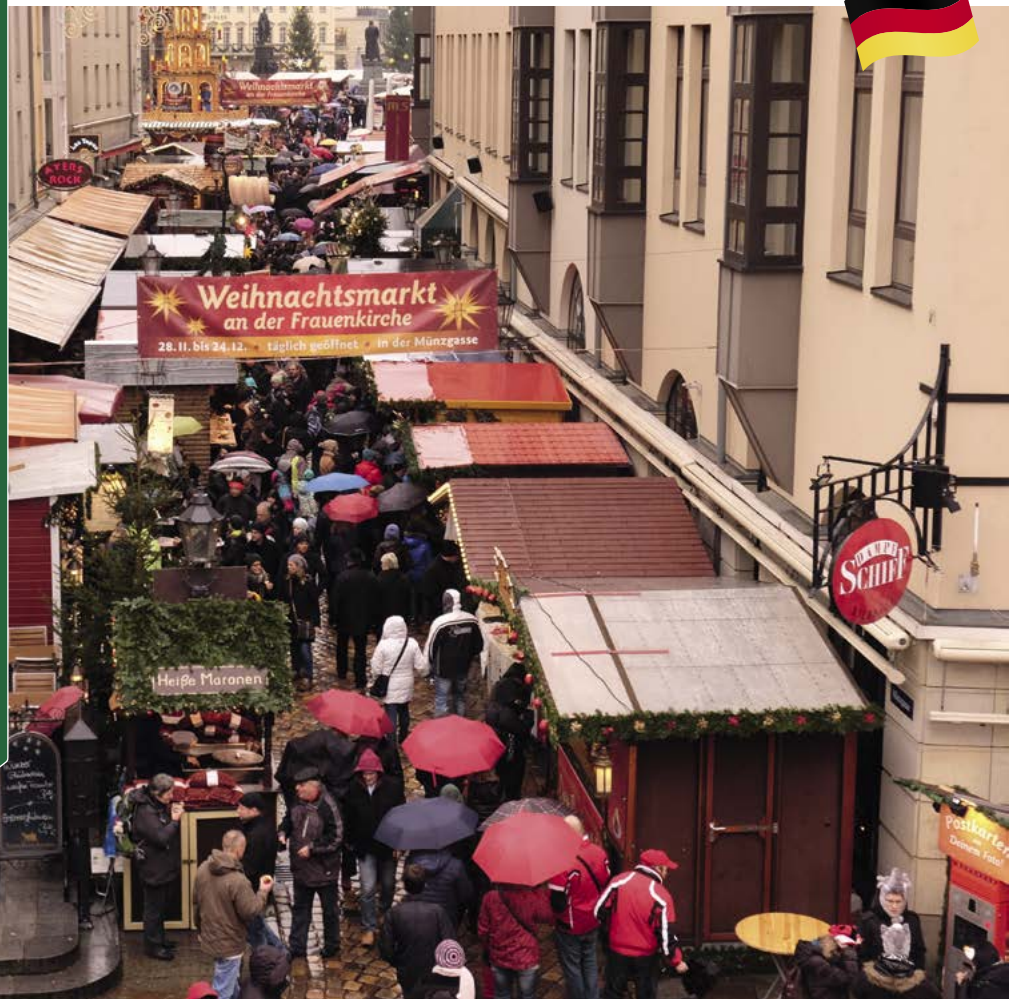
Markedet hadde sin spede start i 1434. Det besøkes av 2,5 millioner mennesker årlig. I 2015 er det åpent hver dag fra 26.11 til 24.12.

BELIGGENHET

Dresden ligger bare ca. to timers kjøretur fra Berlin, men man kan også ta fly direkte dit, med SAS, Germanwings eller Lufthansa.

MER INFO?

Mer om markedet finner du blant annet på www.striezelmarkt.org. Ønsker du å vite mer om byen Dresden? Se www.dresden.no og www.dresden.de.

▲ Også i Dresden gater finner du julemarked, boder og julestemning.

stråler fra lys og barneøyne, og det bys på både julesang, blåseorkestre, gluhwein og kulinariske lekkerbiskener. Markedet er i det hele tatt en opplevelse for alle sanser.

3000 KILO MED KAKE

Julenissen er selvfølgelig fast gjest på markedet, hver kveld åpner han en dør i adventskalenderen for barna, og bak hver dør finnes et bilde. Men markedets høydepunkt er utvilsomt Dresdner Stollenfest, som feires andre søndag i advent. Da blir en kjempekake på rundt 3000 kilo bakt, skåret opp og solgt på markedet, og salgsinntektene går til et godt formål. Et annet av julemarkedets høydepunkter er også konsertene i Frauenkirche, der man kan oppleve juleoratoriet oppført som orgelkonsert. (Det er nesten alltid mulig å få kjøpt billetter ved å henvende seg på turistbyrået i Dresden sentrum.)

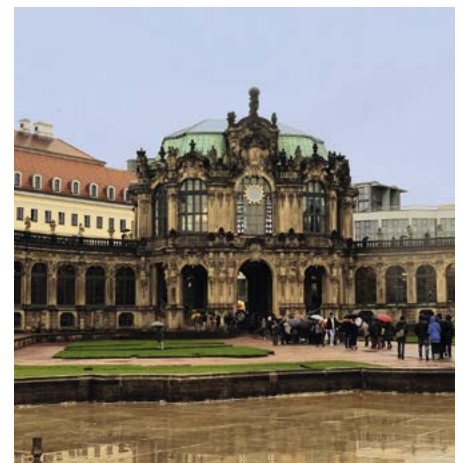
Markedet har i år åpent hver dag fra 26. november til 24. desember, og det blir besøkt av rundt 2,5 millioner mennesker hvert år. Ønsker man å unngå det verste folkehavet, så bør man nok derfor legge besøket utenom helgene, men for den som liker liv og røre, så er folkehavet absolutt en opplevelse i seg selv. Populære jule-

gaver og suvenirer er treskjærerprodukter fra Erzgebirge, Pflaumentoffel (små mannsfigurer av sviske), Pulsnitzer pepperkaker med sjokoladeovertrekk, og selvfølgelig kaken Dresdner Stollen. (Varemerket Dresdner Stollen kan bare benyttes om kaker laget i Dresdenområdet og etter en helt bestemt oppskrift, fastsatt av Stollenschutzverband, Forbundet til beskyttelse av Dresdner Stollen). Og blir man sliten av å handle julegaver, er det aldri langt til et sted man kan slå seg ned, varme seg på litt gluhwein og få seg en liten matbit, enten i eller rett utenfor julemarkedet.

I FERD MED Å REISE SEG TIL GAMMEL PRAKT

For blir man lei av nisser og julemusikk, har også Dresden mye annet å by på. Den tyske perlen var tidligere kjent som en av Europas aller vakreste byer, men den ble brutalt nedbombet under krigen. I februar 1945, mot slutten av andre verdenskrig, ble mellom 20 000 og 25 000 mennesker drept i byen og store deler av sentrum ble ødelagt. I dag er Dresden igjen på vei til å bli en fantastisk vakker by, der flere av byens flotte bygninger er blitt reist på ny som tro kopier av slik de var før bombingene. Byen kan derfor også i dag skilte med en fantastisk

arkitektur. I gamlebyen – der også julemarkedet ligger - finner du blant annet det imponerende Zwinger-komplekset, Dresden Residensslott, Frauenkirche og Semperoper, som sammen med elven Elben dominerer bybildet i den tyske storbyen. ••

▲ Dresden er en flott by, selv i regnevær. På bildet: Zwinger, et kunstmuseum, kjent for sin fremragende kunstsamling. Bygningen ble bombet under krigen, men siden bygget opp igjen i opprinnelig stil.

Forsikring for medlemmer:

Bedre å være føre var...

Vet du forskjell på livs-, uføre-, ulykkes- og behandlingsforsikring? Hvis ikke kan det være greit med en oppfriskning. Enkelte av disse forsikringene vil du helst ikke være foruten.

▲ Marie Brekke Karlsen, forsikringsrådgiver i Vardia.

ER DU RIKTIG FORSIKRET?

Som medlem i ditt boligbyggelag har du muligheten til å tegne flere personforsikringer til en god pris gjennom Forsikring for medlemmer. Til høyre finner du en kort oversikt over hva de ulike forsikringene innebærer.

TEGN FORSIKRING HOS FORSIKRING FOR MEDLEMMER

Dette er et tilbud til deg som er medlem. Forsikringen leveres av Vardia Forsikring, og er fremforhandlet av Boligbyggelagenes Partner på vegne av 41 boligbyggelag. Avtalen sørger for gode priser til medlemmer. ••

MEDLEMSTILBUD FRA VARDIA

Samler du bil og hus- eller innboforsikring samt én forsikring til hos Vardia, får du 15% samlrabatt. Kollektiv innbo- og reiseforsikring har faste lave priser, så det gis ikke rabatt på disse forsikringene, men de teller som antall produkter.

På www.forsikringformedlemmer.no kan du enkelt sjekke prisen på din forsikring.

LIVSFORSIKRING

EN TRYGGHET FOR DE ETTERLATTE

Forsikringen gir en engangsutbetaling til etterlatte ved dødsfall for å sikre deres økonomiske trygghet. Valgfri forsikringssum. Egenerklæring må fylles ut, trenger ikke legeundersøkelse.

Priseksempel:

Gjelder 1 mill. kroner i forsikringssum, ikke-røyker:

Livsforsikring, 30 år: kr 767,- pr. år

Livsforsikring, 45 år: kr 2.040,- pr. år

UFØREFORSIKRING

ØKONOMISK TRYGGHET, HVIS DU IKKE LENGER KAN JOBBE

Forsikringen dekker tap av inntekt ved uførhet forårsaket av enten sykdom eller ulykke. Valgfri forsikringssum. Egenerklæring må fylles ut, trenger ikke legeundersøkelse.

Priseksempel:

Gjelder 1 mill. kroner i forsikringssum, ikke-røyker:

Uføreforsikring, 30 år: kr 3.534,- pr. år

Uføreforsikring, 45 år: kr 9.932,- pr. år

BEHANDLINGSFORSIKRING

RASKERE BEHANDLING

Forsikringen gir deg rett til behandling innen 14 dager ved sykdom eller skade. Du unngår offentlig helsekø og kommer raskere i arbeid. Du får en rådgiver som følger deg gjennom sykdomsforløpet. Egenerklæring må fylles ut, trenger ikke legeundersøkelse.

Priseksempel:

Ikke-røyker, standarddekning:

Behandlingsforsikring, 30 år: kr 2.446,- pr. år

Behandlingsforsikring, 45 år: kr 3.245,- pr. år

ULYKKESFORSIKRING

ULYKKESFORSIKRING

Denne forsikringen omfatter ulykkeskade som rammer forsikrede. Man kan velge Ulykke Invaliditet eller Ulykke død. Med ulykkeskade menes skade på kroppen forårsaket av en plutselig ytre fysisk hendelse (ulykkestilfelle).

Høsten er i fred med å ta farvel, nå ligger jul, nyttår og vinter foran oss. Det er en ypperlig tid for å kose seg med å løse kryssord og sudokuer. Kanskje med et lite glass gløgg ved siden av? Gevinsten for de som trekkes ut er Flax-lodd og er man heldig kan bankkontoen fylles opp.

Tre vinnere av kryssord får fem Flax-lodd hver, og i tillegg deler vi ut fem Flax-lodd til tre vinnere av sudoku.

Innsendingsfrist: 10. januar 2016

Adresse: TIBE, postboks 473,
6401 Molde

Merk konvolutten med Kryssord nr. 4-2015 eller Sudoku nr. 4-2015.

LØSNING KRYSSORD NR. 3, 2015

						B		
				E	O	S	A	E
				S	L	A	D	R
				S	A	M	I	S
O	V	E	R	S	E	M	O	E
	A	M	O	R		P	E	R
	K	N	E		F	A	N	S
	R	E	S	T	O	R	D	R
N	E			A	R	R	Ø	N
	H	Ø	S	T	F	A	R	G
	A	S		S	A	G	O	E
S	O	V	E	S	A	L	S	O
	F	A	U	T	S	U	L	T
	T	R	O	S	T	T	U	E
	F	I	R	E	S	E	F	E

VINNERE NR. 3, 2015

Kryssord:

Aud Elise Iversen, Hønefoss
Edith Bjørge, Karmsund
Elin Tollefsen, Skien

Sudoku:

Janikke Fehn, Larvik
Hjørdis Møllerop, Kristiansund N
Erna Pettersen, Larvik

Jeg har løst det!

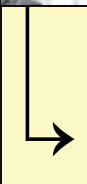
Fyll ut kontaktinformasjonen din
nedenfor og kryss av.

Navn _____

Adresse

Postnr./Sted _____

 KRYSSORD SUDOKU

	XORD		.no	KAN REGNING VÆRE		SANG- ERE		UPRESIS SOM BÆRER BRILLER	↓	PRO- DUKT	↓	MYK	FUGL
										PIGG			
	BLAFRE	EIEREN	IKKE LANGT FRA	NOTA- BENE			ELV	LEVNER			VERN		
				SPRENG- STOFF									
					HÅLKE			REGNE	MESTER- SKAP				
					GOD- KJEN- NELSE								
RUTINEN													KAN KOM- MENTAR VÆRE
LEGGE INN													
				KJÆR- TEGN							OLDER		
				SNØ- HYTTER									
AVTOK	LØFTER							ENDE- PUNKT					
	BLEMME							SVÆRT GODT					
TATT							FORU- LEMPE				LAND		
FOSSIL KVAE						SØLV	FLATE- INNHold						
			VINYL- PLATE			SØLV	SVELLET OPP				LAND		
			JENTE										
LAGRE								KONE					
FRI- DAGER								ØY- BOER					
					TRIUMF- ER								
					ART.								
KONTOR													
SIKTE TIL													
													
					FROST					FASE			

	1						8	
9			8		7	5	1	
7				5		4		9
6		9		1				7
3				7				8
4	2			8	9		3	
						3		4
			3			9	5	
	4		7		5			2

Lett

		8						
			6					9
	3			9			5	4
				5		3	9	
			3	7	2	6		
				1			7	
5			1				2	
8	4		5			7		
	6			3		5		

Middelen

Vi kan alle kjøpe en fyrstikk

✍ MYRIAM H. BJERKELI / ILL: KARI METTE ASTRUP

Jeg husker da jeg var liten og leste eventyret om Piken med fyrstikkene for første gang. Om den lille fattige piken som gikk gatelangs en kald nyttårsaften, lueløs og barfot. Mens folk satt inne og feiret kvelden med god mat og drikke, så satt den lille jenta i snøen utenfor og forsøkte å varme seg på fyrstikkene hun ikke hadde lykkes med å selge. Dagen etter fant de henne ihjelfrosset.

Riktignok hadde Hans Christian Andersen gjort slutten delvis vakker, den lille jenta hadde sett mormoren sin i lyset fra fyrstikkene og med et smil fulgt henne inn i døden. Men det hjalp ikke. Selv om jeg var liten, så lot jeg meg ikke lure til å tro at det å fryse i hjel, sulten og kald, var noen behagelig død. Og i likhet med andre bøker jeg slukte på den tiden, Heidi, Onkel Toms Hytte, Frendeløs, så ga eventyret meg en dyp forståelse av at verden var et svært urettferdig sted. At uansett hvor synd jeg innimellom kunne synes på meg selv, så var det andre der ute som hadde det langt, langt verre. Og at det livet man fikk, ikke nødvendigvis hadde noe med egen dyktighet og snillhet å gjøre, men vel så ofte hvilke mulighet man fikk tildelt allerede ved fødselen. Om man var født i rett land, i rett klasse, med rett hudfarge, i rett familie.

I disse dager blir jeg ofte minnet på eventyret. Når jeg går forbi den rumenske tiggeren utenfor mitt lokale kjøpesenter, som står og skutter seg mot kulden i et gammelt sjal, mens hun prøver å finne blikket mitt. Når jeg ser bilder av flyktninger og migranter i kø utenfor Tøyen i Oslo, noen av dem barføtt i sandaler. Når jeg ser små barn krølle seg sammen for å sove på bakken i Hellas. Når jeg ser narkomane sitte og halvsove over Seven Eleven kruset sitt på Karl Johan.

Den lille piken døde mens hun drømte om et bord med en skinnende hvit duk, fint porselen og deilig stekt gås. Hun drømte om et juletre med tusende brennende lys, grønne grener og fargerik pynt. Men mest av alt drømte hun om det eneste mennesket som noen gang hadde vært snill mot henne, mormoren. Hun døde mens hun drømte om det de fleste av nå gleder oss til. Jul og nyttår, god mat og drikke, varme og familiehygge.

Piken med fyrstikkene er bare et eventyr. Det ble skrevet i 1848, men fremdeles dør barn hver eneste dag, fordi godene er fordelt så urettferdig skjevt. De siste månedene har vi fått nøden langt nærmere husveggen enn tidligere, strømmen av migranter og flyktninger

kan virke uendelig, noen flykter fra krig, andre fra fattigdom og håpløshet. De ønsker seg alle en bit av den samme velstanden og tryggheten som de fleste av oss tar som en selvfølge. I en rettferdig verden ville det selvfølgelig vært likt fordelt, alle ville hatt mulighet til å legge seg, varme, mette og trygge. Men verden er ikke rettferdig. Og når nøden blir så stor, så er det lett å føle at det ikke nytter. Det er for mange trengende, for mange tiggere, det er fristende å snu hodet vekk. Ikke møte blikket til kvinnen

med kaffebeget, ikke åpne hjertet for barnet som fryser. Det nytter jo ikke allikevel.

Men det nytter. Om vi ikke kan redde alle, så kan vi alle hjelpe noen. Det er politikernes oppgave å trekke de store linjene, lage retningslinjer for hvem som skal få dele godene med oss, og hvem som skal sendes tilbake dit de kom. Skaffe jobb og bopel til de som trenger det, være seg nordmenn, syrere eller andre trengende. Så får du og jeg og egen

samvittighet avgjøre hva og hvem vi velger å støtte. Syriske flyktninger, norske narkomane, rumenske tiggere, en skole i Afrika, et barnehjem på Filipinene, Frelsesarmeens suppekjøkken. Det er mange som trenger hjelp. Og vi har betydning. Du har betydning. Uansett om du er tilhengere av å hjelpe dem «der» eller «her», uansett hvilken nød som berører hjertet ditt mest. Uansett hvor mye eller lite penger du har. En dråpe for deg, monner for dem. Hvis vi kjøper en litt billigere julegave

til oss selv, en litt rimeligere vin, bruker julebordkjolen fra i forfjor ett år til og isteden gir pengene til noen som trenger det, så gjør det en forskjell. Den forskjellen som kanskje gjør at en liten jente ikke sitter frossen og sulten, mens vi går rundt juletreet og synger «Deilig er jorden».

Ikke engang verdens rikeste land kan hjelpe alle som trenger det. Men vi kan alle kjøpe en fyrstikk. ••

▲ El-biler blir stadig mer populære og behovet for flere ladestasjoner øker. Foto: Frank Karlsen.

▲ Thor Eek i NBBL oppfordrer til tilrettelegging for beboere med elbil. Foto: Ole Bjørn Ulsnæs.

Ønsker ladestasjoner for alle!

– Vi mottar ukentlig henvendelser hvor elbileiere spør om råd. Mange har mulighet til å lade på jobben, men det er utvilsomt behov å lade hjemme om natten.

Hensikten er ikke at borettslaget skal betale for strømmen, men være med å tilrettelegge for beboere med elbil, forteller administrerende direktør i NBBL, Thor Eek. Han tilføyer at det er borettslagene som bestemmer hva som skal gjøres.

– Vi ser jo at dette er en kostnad mange borettslag mener ikke skal falle på dem, da det kan bli en stor utgiftspost. Samtidig oppfordrer vi i NBBL til å opprette en dialog mellom borettslagets styre og den eller de som eier elbilene, for å komme frem til en løsning. Før vi kan begynne å frakte ekstra batterikapasitet rundt, er vi avhengig av å kunne lade stort sett over alt.

Det er flere byer og kommuner i Norge som tilbyr en støtteordning for installasjonen, dette

for å gjøre det enklere å få frem en løsning.

Petter Haugneland, kommunikasjonsleder i Norsk elbilforening, kan berolige:

– For mange virker elbilen fortsatt litt skremmende, noe som gjør at det kan virke voldsomt å sette i gang en prosess for å etablere ladestasjoner. Dette kan vi avkrefte med en eneste gang. Vi har sett mange tilfeller der borettslaget har søkt om støtte, og så har eier av elbilen betalt de resterende kostnadene. Haugneland kan fortelle at dette har bidratt til at flere borettslag har snudd når de ser hvor enkelt det kan gjøres.

Det er opp til borettslaget å gjøre det lønnsomt for alle sine medlemmer å fullføre et ønske om elbilbruk, forteller Haugneland. ••

VISSTE DU AT..

Norge har passert 50.000 elbiler og tallet øker?

Av nye biler solgt i Norge i 2015 er 22 % elbiler?

Elektrifisering av bilparken er noe styrene i borettslag og sameier må forholde seg til?

10 % av elbileiere bor i borettslag og sameier?

Norge har 6.480 ladepunkt. Av disse er bare 190 i borettslag og sameier?

Ta julesjekken og spar penger

Julen er krevende for budsjettet og kan skape en periode på nyåret som blir økonomisk trang. Gi deg selv en julegave ved å sjekke pris og vilkår på de ulike abonnementstjenestene som er fremforhandlet av boligbyggelaget ditt. Det kan være strøm, forsikring eller mobil.

Følg med på hva som rører seg blant tilbyderne. Spesielt i mobilbransjen har det skjedd mye de siste par årene. Noen store mobiltilbydere har kjøpt opp flere norske mobiloperatører, og derfor gjør det at tilbudet endrer seg. Derfor bør du vurdere å kontrollere om ditt abonnement er riktig målt opp mot ditt forbruk.

Vurderer du å bytte mobiloperatør før jul, og dermed få en lavere mobilregning i januar? Da

er mitt beste tips å finne ut hva ditt månedlige mobilforbruk ligger på i dag. Spesifisert forbruk finner du på fakturaen fra ditt mobilselskap. Betaler du for overforbruk av data, tale eller SMS? Eller bruker du mye mindre enn du betaler for? I så fall er sjansen stor for at det er mye penger å spare.

Et raskt overslag viser at du kan spare inntil 1336 kroner i året ved å velge riktig abonnement.

I tabellen ser du priseksempel på et typisk mobilabonnement som inkluderer fri tale og SMS samt 1 GB data - som mange medlemmer velger. I priseksempel har vi inkludert 10 stk. MMS pr måned samt 20 stk. BANK-ID pålogginger.

Møt år 2016 med færre utgifter og bekymringer enn noensinne ved å ta en julesjekk på dine utgifter.

I dette bladet finner du grunnlaget for julegaven som du kan gi til deg selv fra deg selv. Og lur du på hva du skal gi til den som har alt – tilby 1 time av din tid og hjelp vedkommende å sjekke pris og vilkår innenfor mobil, forsikring og strøm.

Lykke til og god (økonomisk) jul!

	Telenor Mobil S	Netcom Mini/ Chess Sjakk Matt	Mobil for medlemmer MER* Hello
Månedspris inkl. fri tale og SMS	249,-	199,-	169,-
10 stk. MMS og 20 stk. Bank-ID pr. mnd.	29,70,-	0,-	0,-
Kostnad pr. år	3344,40,-	2388,-	2028,-
Forskjell fra det rimeligste	1316,40,-	360,-	0,-

*Velger du Mobil for medlemmer MER får du 1,5 GB data inkludert.

KRISTIAN JEKSRUD
CONTROLLER, BBL PARTNER AS

Spisestuestol Skandia Junior
Design: Hans Brattrud

 fjordfiesta
www.fjordfiesta.com

C-blokka innflyttet:

Besøk Tiriltunga Borettslag

Visningsleiligheten er stilet av Designers Home/Molde Fargehandel.

– Velkommen
til vår visnings-
leilighet!

▲ Megler Evy Strømme i Garanti ønsker alle velkommen til visningsleiligheten i Tiriltunga Borettslag.

Er du interessert i leilighet i Tiriltunga Borettslag på Eikrem, ja så er det nå mulighet til å se både innflyttingsklare leiligheter og leiligheter som er under bygging.

📐 OVE RØDAL 📷 ESPEN A. ISTAD

Det er innredet en egen visningleilighet på ca 100 kvm i toppen av C-blokka. Blokka er den første av tre i Tiriltunga Borettslag på Eikrem. I alt 19 leiligheter ble innflyttet i oktober.

I blokk A og B er det fortsatt full byggeaktivitet og innflytting er planlagt fra mars til juni neste år.

– Med jevne mellomrom blir det arrangert fellesvisning, men vi viser gjerne fram leiligheter og prosjekt til den enkelte interessent. Det er bare å ta kontakt for visning og mer informasjon, sier megler Evy Strømme.

GOD PLANLØSNING

Visningsleiligheten inneholder blant annet en romslig stue, flott kjøkkenløsning, to soverom og moderne bad med flis på vegg og gulv. Utvendig er det en stor veranda som med sin

fantastiske utsikt vil være en opplevelse. Det er rekkverk med gjennomsiktig glass, noe som gir god utsikt også når du sitter i sofaen i stua!

– Generelt er det noe for enhver smak i borettslaget. Det er ulike planløsninger i leilighetene, sier Strømme. Hun legger til at selv om C-blokka nå er ferdig bygd, er det fortsatt mulig for dem som ønsker det å bytte eller gjøre endringer på f. eks. kjøkken. HTH har andre gode valg og løsninger å tilby.

I RUTE

Salget går jevnt og trutt unna i alle tre blokkene. Boligprosjektet i Eikrem Panorama framstår allerede som det rene «Soria Moria» sett fra området nedenfor. Borettslaget får i alt 84 leiligheter, det største enkeltprosjektet som er bygd i Molde siden Kringsjå Borettslag. ••

Ute på balkongen i 7. etasje i C-blokka i Tiriltunga Borettslag. Fra venstre Terje Olsen, Karin Smørdal Olsen, Per Egil Rød og Edith Bøe.

På plass i Tiriltunga Borettslag

De har ventet lenge, og ikke forgjeves. Ekteparet Terje og Karin Smørdal Olsen og samboerparet Edith Bøe og Per Egil Rød er for lengst på plass i 5. og 7. etasje i C-blokka i Tiriltunga Borettslag. De har tatt farvel med eneboliger i Nordbyen.

✍️ OVE RØDAL

– Vi trivdes godt i de tiårene vi bodde i Nordbyen, og det var et fantastisk flott oppvekstmiljø for barna, men alt til sin tid. Nå er barna store, og vi hadde behov for mindre og mer lettstelt bolig, sier Karin og Terje. De har tre voksne barn, Edith og Per Egil har to.

Mens Karin og Terje flyttet fra Årø til Nordbyen, bodde Edith og Per Egil i Løkenvegen Borettslag før de fikk adresse i Råkhaugen.

– Jeg gjorde mye av byggearbeidet selv, minnes Terje. Han er tømrer av yrke og har en mannsalder bak seg i Rekdalbygg og nå Grytnes.

GOD FLYTTEPROSESS

For alle fire er det fortsatt noen år igjen før de kan kalle seg pensjonister. De er i full jobb ulike steder i byen og distriktet, men ønsker å ha mer tid til å pleie hobbyer og kunne reise mer nå som de nærmer seg 60 eller har fylt 60. Samtidig har de nok plass i sin nye bolig til å ha overnattingsbesøk av barn og barnebarn.

– Det var en ryddig, men travel innflyttingsperiode i slutten av oktober, meget godt organisert av utbygger. Det gikk bare en uke til alle beboerne var på plass, sier Terje. Han og kona flyttet til Nordbyen 1987, ett år etter Edith og Per Egil. I C-blokka er det få fra Nordbyen, men de vet en del derfra har kjøpt bolig i de to andre blokkene.

– Så det blir nok en del kjentfolk å se etter

hvert, sier Terje.

MIDT I BLINKEN

Vi treffer ham og de tre andre i leiligheten til Edith og Per Egil til en kaffeprat. De har en 120 kvm. stor leilighet og balkong på nærmere 60 kvm. oppe i 7. etasje. Det meste av møblene er på plass, men fortsatt gjenstår en del smådetaljer, som blant annet å få på plass bilder på veggene. Karin forteller at hun syslet i flere år med tanken om å flytte da ungene ble store og forlot «redet». Terje var litt skeptisk i begynnelsen, men da det flotte prosjektet i Eikrem Panorama ble lagt fram, var de med fra starten.

– Det var midt i blinken for oss og ikke minst, på rette siden av byen. Ikke noe ødelegger utsikten fra leiligheten, det er et stykke unna riksvegen og framstår som landlig. Vi valgte en bolig med fin størrelse for kun to voksne, en treroms leilighet på 97 kvm. og overbygd balkong på 22 kvm. Borettslag er en lettvinnt boform, der det bare er å låse døra og dra på tur uten ansvar for ytre vedlikehold, forteller Karin.

Edith og Per Egil hadde også enebolig i Nordbyen.

– Leiligheten på 120 kvm er stor nok nå som barna er voksne og har flyttet ut, og med en terrasse på nesten 60 kvm, har vi også godt med plass ute, når været tillater det. Vi setter umåtelig

▲ Terje og Karin Olsen er stråkende fornøyd med kjøkkenløsningen fra HTH.

pris på den fantastiske utsikten mot fjord og fjell og over områdene hvor vi vokste opp, sier de. Nå blir det mer tid til fritidsinteresser som båtturer på fjorden, fjellturer og reiser.

GOLF

Per Egil er en ivrig golfspiller, med det grønne gresset og hullene bare noen få golfslag lenger øst. Terje Olsen har også meldt seg på golfkurs, og kanskje blir han bitt av golfbasillen.

– Tiriltunga er et perfekt sted for oss, sentralt samtidig som det er landlig.

Alle fire følger ivrig med MFK og ønsker seg blåhvite flagg på alle terrasser på kampdagene.

TRIM

Det er lett adkomst med heis til alle etasjer, men flere av kvartetten liker å gå trappene. Det gir god trim. 100 trappetrinn er det opp til 7. etasje fra garasjeplanet.

– Og så har vi hund, sier Terje, og den må ha daglig turer ute.

– God trim det også!

GOD SERVICE

Alle fulgte byggeprosessen på Eikrem tett helt fra starten. De er meget godt fornøyd med måten de er blitt ivaretatt av megler Evy Strømme og Arnt Einar Sandnes fra Hammerø & Storvik.

– Som kontaktperson har han alltid vært blid

Ekteparet Terje og Karin Smørdal Olsen og samboerparet Edith Bøe og Per Egil Rød har flyttet inn i 5. og 7. etasje i C-blokka.

og imøtekommende, påpeker de.

De gir også honnør til Christie, som har gjort en utmerket jobb med dette utfordrende prosjektet.

Det er 3,5 år siden parene meldte sin interesse for å flytte til Eikrem Panorama, og de har ventet tålmodig. At det tok tid skyldes en endring av prosjektet, som ifølge parene var positivt og blant annet ga en stor, flott uteplass

i borettslaget og mer luft mellom blokkene. Karin og Terje justerte valg av blokk underveis, og havnet til slutt i C-blokka. Edith og Per Egil valgte leilighet i C-blokka fra starten.

– Vi er alle kjempefornøyd med resultatet. Her kommer vi til å trives, sier kvartetten. De har funnet drømmeboligen, og har investert i en del tilvalg og endret innredninger slik at de har fått det personlige preget de ønsket. ••

Din leverandør av elektroinstallasjoner

Elektroinstallasjon:

- i bolig/fritidsbolig
- i driftsbygning
- i næringsbygg

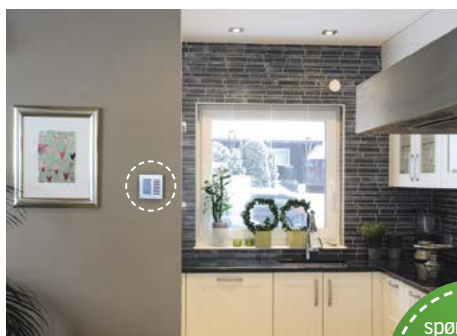
- Brannforebyggende el-kontroll
- Varme
- Belysning
- Varmepumpe
- Smarthus
- Tele/Data
- Fiber

Din elektriker:

- Molde
- Gjemnes
- Aukra
- Fræna
- Eide

-det blir som avtalt

spør om
**gode
tilbud**

TOSHIBA
VÄRMEPUMPER
- den komfortable måten å spare strøm på

-din elektriker

iELEKTRO
post@ielektro.no | Tel: 71 40 40 40

www.ielektro.no

Neste utgivelse av

BO
MAGASINET

kommer i februar!

Ønsker du mer informasjon eller bestille annonse?

MRmedia

Møre og Romsdal Media

Tlf: 901 20 033

Fax: 71 21 06 82

E-post: post@mrmedia.no

▲ Styrer Monica Hestholm ved Mobarn Nordbyen barnehage har et rikholdig utvalg av språkverktøy for barna. Utfordringen er å få det brukt optimalt i en travelt hverdag for de ansatte. Ved siden av styreren sitter Celine (3), Elina (4), Eskil (3) og Jonah (3).

Barnehage-fokus på språk

Mobarn Nordbyen barnehage har mye godt materiell for barnas språkforståelse; Steg for steg, Snakkepakken, Nelly og Hamza, BRAVO, bildekort, terninger med og uten ord og eventyrkofferter – for å nevne noe!

Målet for styrer Monica Hestholm er å få brukt dette materialet enda mer i en travel hverdag. Fagområdet «Språk, tekst og kommunikasjon» er et viktig område i arbeidet med barnas utvikling. Nylig fikk de økt sin kompetanse gjennom en kursdag med fokus på barns språkmiljø.

STORE VARIASJONER

– Det er viktig at språk i ulike sammenhenger er en naturlig del av hverdagen i barnehagen og at det pedagogisk er tilpasset alder og utvikling. Mange av barna har et meget godt ordforråd, mens andre sliter med språket. Variasjonene er store. Tilbakemeldingen fra skolen er at vi og andre barnehager må jobbe enda mer med språk, slik at overgangen til skole blir best mulig, sier styreren. I Nordbyen barnehage har man flere planer framover for å skape grunnlag

◀ Foredragsholder på kurset om barn og språkforståelse var Nina Indseth Bråthen.

for enda bedre språkforståelse hos ungene, og motivasjonen er på topp etter kurset. Gjennom lek, rim, sang, fortellinger, dikt, samtaler, samarbeid og som gode rollemodeller skal de voksne skape grunnlag for god språkblomstring.

FASTE SITUASJONER

– Hos oss får barna i dag et aktivt møte med språk gjennom hele hverdagen. Våre ansatte er meget bevisste, tydelige og klare i en del faste situasjoner, som påkledning, når vi spiser og i andre omsorgssituasjoner. Det brukes bilder og figurer for at barna skal forstå hva som skjer når de kler på seg og de får øve seg ved bruk av figurene, sier Monica Hestholm. Bilder og annet språkverktøy illustrerer følelser som glede og sinne og hva enkelte ord betyr.

– Målet er ikke at barna skal lære å lese mens de er i barnehagen, men språkverktøyet «Bravo» visualiserer korte ord og enkeltbokstaver i tillegg til bilder så barna blir kjent med bokstavene

SOSIALISERING

Styreren understreker at en god språkforståelse – forståelse av ord og begrep - bidrar til at barna lettere sosialiserer seg, får venner og blir aktivt med i leken i barnehagen. For førskolebarna er turene som de har hver tirsdag en god anledning til å samtale om hva en finner i naturen, fortelle om sine opplevelser og dele dem med andre.

SPRÅKKISTE

Hver avdeling har en app kalt Språkkista på sin Ipad med mange spennende muligheter for språklek for ulike aldersgrupper i barnehagen. Utdanningsdirektoratet har også utgitt flere nyttige hefter for barnehagepersonalet, der

et stikkord er at språk i barnehagen er langt mer enn prat.

– Vi har mange gode verktøy. Vi må bare bli bedre til å bruke dem, sier styreren. Barnehagen er i den forbindelse i gang med en god kartlegging av hvordan personalet bruker språk i hverdagen.

MANGFOLD

Kursdagen ble gjennomført i Molde lørdag 24. oktober for ansatte i Mobarn. Temaet var: «Hvordan skape et godt språkmiljø og møte mangfoldet i barnehagen på en god måte». Foredragsholder var Nina Indseth Bråthen.

Hun er barnehagelærer, har videreutdanning i spesialpedagogikk og arbeider til daglig som pedagogisk leder i barnehage. Bråten er spesielt opptatt av å øke den språklige aktiviteten hos minoritetspråklige barn, og barn med behov for ekstra språkstimulering.

– I barnehagene er det stadig flere barn som av ulike årsaker sliter i forhold til språk og det er stort behov for økt kunnskap om hvordan personalet på best mulig måte kan møte denne utfordringen, understreket Bråthen. Ved hjelp av teori, egne erfaringer og gode tips om språkverktøy engasjerte Nina de 160 ansatte i salen.

VIKTIG

– Kompetanseheving for hele personalgruppen er viktig for Mobarn. Det holdes et felles kurs en gang pr. år for alle ansatte, annet hvert år en lørdag og annet hvert år en hel helg. Kursene er viktige som faglig oppdatering for alle ansatte, men også det sosiale er av stor betydning når personalet kan samles. Praten gikk livlig i pausene, sier barnehagesjef i Mobarn, Marie Løkvik. ••

Lundabo Borettslag: Her skjer det utskifting av alle balkongrekkverk samt omteking av alle balkongene.

Satsing på godt vedlikehold

Det er travle tider for teknisk avdeling i MOBO. Ingeniørene i avdelingen jobber i øyeblikket med flere rehabiliteringsprosjekt i Molde kommune.

✍ OVE RØDAL 📷 ESPEN A. ISTAD

I Lundabo Borettslag startet man på ettersommeren med utskifting av alle balkongrekkverk samt omteking av alle balkongene.

Avdelingsingeniør og prosjektleder for MOBO, Arve Hatle, opplyser at prosjektet ble litt forsinket fordi leverandører ikke kunne levere de platene man opprinnelig hadde bestilt og skulle montere. I stedet er det valgt laminert, herdet glass fra Midthaug. Glasset har et lett grønnskjær.

– Vi beregner rundt 150 dagers byggetid. Vi startet i august med rivearbeid, og vil være ferdig med de 48 leilighetene i løpet av våren/sommeren 2016, sier Hatle. Prosjektet er kostnadsberegnet til rundt 5,7 millioner kroner.

Arbeidet i Kråkvika Borettslag i Vestnes går etter planen. 11 hus er nå ferdig, fire hus er under arbeid mens tre ennå ikke er påbegynt. Rehabiliteringen koster nærmere 13 mill. kroner. Alle de 44 leilighetene fordelt på 18 bygg fasaderehabiliteres og tilleggisoleres. Husene

har også fått en mer moderne fargestruktur. Jordfargene rødt, grønt og gult erstattes av forskjellige varianter av grått.

– Planen er å være ferdig med 17 av 18 hus før jul, og at det siste huset tas i januar. Noe tilleggsarbeid gjør at hele prosjektet neppe er helt fullført før vi er ute i februar. Det er bygd både nye skillevegger og nye trapper. Med rehabiliteringen blir Kråkvika Borettslag mer helhetlig enn det har vært til nå, sier Hatle.

I Mårskrenten Borettslag har man arbeidet med omteking av terrassene over carporter og boder. Det har vært en del lekkasjer som gjorde rehabiliteringen nødvendig.

– Arbeidet har omfattet hele borettslaget, sier teknisk sjef Kenneth Malmedal. Rehabiliteringen ble avsluttet i september.

Kleive Trygdeboliger framstår snart også i ny «drakt». Her foregår det utskifting av alle balkongrekkverk, samt betongrehabilitering. Det skal også utføres utskifting av bordkledning

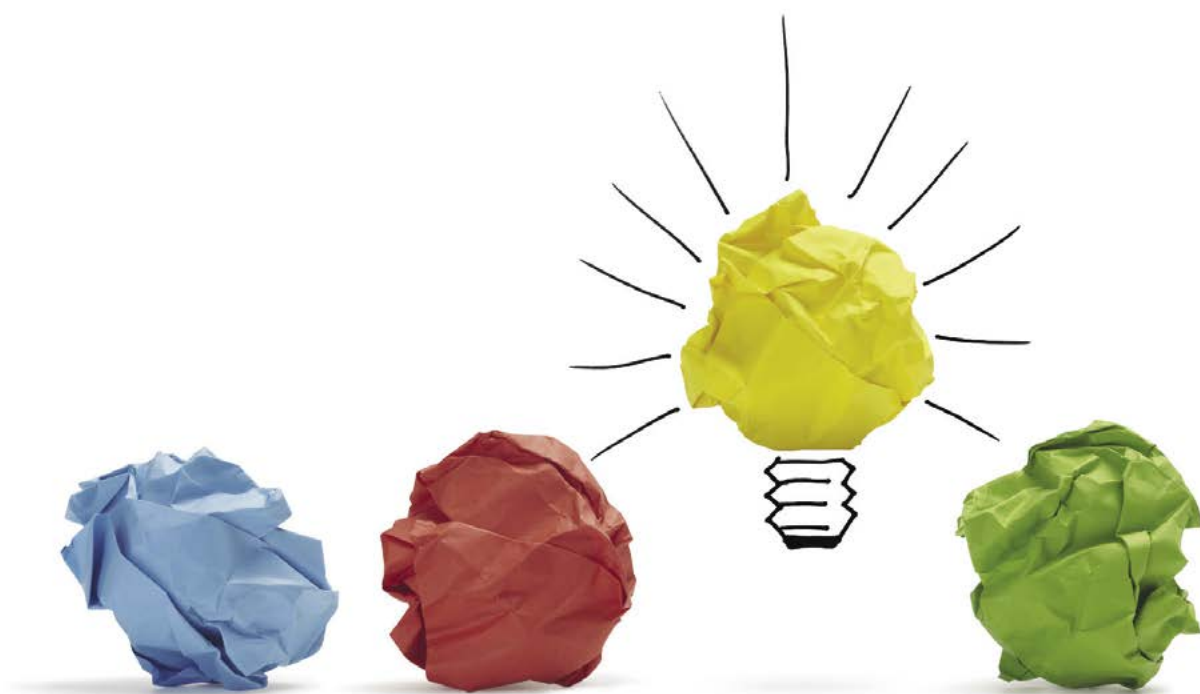

▲ I Mårskrenten Borettslag ble arbeidet med omteking av terrassene over carporter og boder ferdig i høst.

med tilleggisolering av gavlvegger.

Trygdeboligene består av seks hus med fire leiligheter i hver. Husene ble bygd på 70-tallet og tidligere er det skiftet dører og vinduer i boligene. Arbeidet ble påbegynt i april i år og vil være fullført i desember. ••

MODERNE OG EFFEKTIV KOMMUNIKASJON

Treffer kundene hele døgnet.

Les mer på: www.tibe.no/molde

KLAPPET & KLART

Dale Bruk Vestnes

Ring Thomas
994 19 892

Dale Bruk Elnesvågen/Eide

RING HANS
91802223

Malo Sagbruk

RING MAGNE
40433134

For deg som ikke vil, kan eller har tid,
har XL-BYGG håndverkere som tar
hele jobben for deg.

DALE BRUK

Elnesvågen
Tlf. 71 26 63 00
Man-fre 7³⁰-16³⁰
tors 7³⁰-18, lør 10-14

Eide
Tlf. 71 29 97 70
Man-fre 8-16³⁰
tors 8-18, lørd 10-14

Vestnes
Tlf. 71 18 88 20
Man-fre 7-16³⁰
lør 10-14

MALO SAGBRUK

Jupitervn. 3, Bergmo, Molde
Tlf. 71 25 08 00, fax 71 25 08 01
Man-fre 7³⁰-17, tors 7³⁰-18, lør 10-14

Maling selges hos Dale Bruk avd. Elnesvågen og Eide og hos Malo Sagbruk.

xl-bygg.no